

формуванні економічного майбутнього прибережних міст. Завдяки стратегічному плануванню, інноваціям та сталим практикам міста можуть використовувати свої порти, щоб стати процвітаючими центрами міжнародної торгівлі, туризму та культури.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ ФУНКЦІЙ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕРИТОРІЇ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕЛЕНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПРИ РЕНОВАЦІЇ, РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ

Кур'ян В.В., д. філ. (PhD)

(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Загальновідомо, що при будь-якій трансформації на структурних елементах території міста, в тому числі і спеціального призначення (вулицях, дорогах, площах, автостоянках), може змінюватися також, і, функціональне призначення цього структурного елемента.

При перетворенні структурних елементів територій міста, із застосуванням методів та прийомів реновації, ревіталізації та трансформації, відповідно, змінюються і функції елементів озеленення, а також, досить часто, певний структурний елемент території перетворюється на елемент зеленої інфраструктури міського середовища.

Такими прикладами слугують зарубіжний та вітчизняний досвід трансформації структурних елементів території спеціального призначення де їх попередньою, так би мовити функцією було «створення певної проблеми в міському середовищі», через втрату цим структурним елементом території його первинної функції.

Так, первинна функція автомобільних вулиць та автопарковок в центрі міста, в першу чергу носить містобудівний та соціально-економічний характер але у випадку, коли такий структурний елемент стає депресивною територією або піддається затопленню під час паводків, то він вже не виконує або лише частково виконує, первинну функцію.

Відповідно, це вже певна проблема в міському середовищі, яка потребує знаходження шляхів її вирішення.

Тож, після перетворення такого структурного елемента території із застосуванням прийомів і методів реновації, ревіталізації та трансформації, новою функцією такого елемента вже є, також -

екологічна та історико-культурна, а не лише відтворенні первинні функції (містобудівна та соціально-економічна).

При таких функціональних перетвореннях структурних елементів території спеціального призначення (вулиць, доріг, площ, автостоянок), особливу роль відіграє загальна система зеленої інфраструктури міського середовища, а відтак, для раціональної практичної реалізації проєктів важливим є і, теоретичний, тобто науковий підхід, основа котрого лежить в площині принципів формування зеленої інфраструктури міського середовища.

Кількість і якість зелених насаджень у місті це визнаний міжнародний індикатор відповідності міст принципам сталого розвитку.

При перетворенні вулиць, доріг, площ, автостоянок відбувається також подальше формування зеленої інфраструктури міського середовища, шляхом трансформації існуючих зелених зон та розширення і доповнення різними елементами зеленої інфраструктури, що потребує врахування навколишніх особливостей і розташування антропогенних територій.

Теоретичні підходи що базуються на принципах: функціональної екологізації (домінуючий принцип), комфортного благоустрою, інвестиційної привабливості, просторової єдності [1,196] дають ефективний результат у практичних підходах із застосуванням прийомів: перетворення форми (частин вулиці та автопарковки на басейни) та перетворення властивостей елемента структури міського середовища, коли транспортна (автомобільна) властивість змінюється на велосипедну та пішохідну.

Прикладом застосування методів реновації, ревіталізації та трансформації, базуючись на зазначених принципах, можна назвати проєкт «Jomfrusti District» у Данії [2, 107]. Автори цього проєкту мають за мету вирішення проблеми затоплення вулиці та автопарковки в центрі міста.

Практичним підходом до вирішення проблеми, автори проєкту «Jomfrusti District» у Данії передбачили перетворення автомобільної вулиці та автопарковки на інженерно-рекреаційний парк, шляхом оновлення, поєднання ретроспективних та перспективних функцій елемента та перетворення його виду.

Прийоми перетворення структурного елемента спеціального призначення свідчать про необхідність комплексного застосування методів реновації, ревіталізації та трансформації як [1, 195].

Слід зазначити, що для дослідників, проєктувальників та інженерів, при вирішенні проблеми затоплення вулиці та автопарковки в центрі

міста шляхом створення інженерно-рекреаційного парку постає три потреби.

Перша – це врахування планувальної структури транспортної мережі міста. Відомо, що містобудівна теорія має вісім принципових геометризованих схем, які охоплюють усе різноманіття планувальних структур: вільна; радіальна; радіально-кільцева; трикутна; прямокутна; прямокутно-діагональна; гексагональна; комбінована [1, 133].

Друга полягає у необхідності забезпечення необхідного набору характеристик будівельних конструкцій і їх елементів при мінімальних витратах, з урахуванням забезпечення міцності і деформативних характеристик, визначення навантаження або іншого зовнішнього впливу [3, 47].

Третя - лежить в площині архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища покликаного забезпечити необхідне комфортне природно-антропогенне середовище для людей.

Відповідно, можемо дійти висновку, що на передпроектній і проєктній стадії, з метою досягнення поставленої мети проєкту (вирішення проблеми і створення комфортного міського середовища), а також координації та консолідації теоретичного і практичного підходів, доречним є звертатися до загальних (принцип ідентичності, принцип ефективності формування зеленої інфраструктури, принципи вітальності, відчуття, відповідності, доступності і контролю [1, 164]. та спеціальних принципів формування зеленої інфраструктури міського середовища на рівні макроструктури (міста, як урбанізованої системи), мезоструктури (озеленення територій житлових, офісно-адміністративних, промислових районів та мікрорайонів) та мікроструктури (окремих елементів озеленення міст) [1, 164].

Література:

1. Кур'ян В.В. Принципи архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища: дис. д-ра філософ.: 191 /ОДАБА. Одеса, 2024. 267 с.
2. Jomfrusti District. URL: <https://archello.com/project/jomfrusti-district> (дата звернення: 27.10.2024).
3. Суханов В.Г., Вировий В.М., Коробко О.О. Структура матеріалу у структурі конструкції: монографія. Вид. 2-ге уточн. та доповн. Одеса: ОДАБА, 2022. 412 с.